

on-line >>> www.alnari.rs
mail to >>> office@alnari.rs

Naziv originala:
Colin Falconer
ANASTASIA

Copyright © 2003 by Colin Falconer
Translation Copyright © 2012 za srpsko izdanje Alnari d.o.o.

ISBN 978-86-7710-907-3

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

Kolin Falkoner

ANASTAZIJA

Prevela Jelena Vojvodić

alnari
PUBLISHING

Beograd, 2012.

PRVI DEO
Šangaj, 1921.

Prvo poglavlje

MAJKL

Neki muškarci se ne zaljubljuju, već izgube glavu. Ja sam svoju izgubio istog trena kad sam te prve noći ugledao Anastaziju Romanovu u taksi klubu.

Počelo je kao i svake druge večeri u Šangaju; piće u Američkom klubu pre mraka, a zatim su svi otišli kući da se presvuku. Naša uniforma sastojala se od svečanog belog sakoa, meke bele košulje i crnih pantalona. Uveče, nakon što ostavim cenjene oženjene kolege i njihove supruge i nastavim sâm, uglavnom bih otišao u *Karlton*, na večeru i kabare; možda bih popio i apsint u Francuskom klubu u Ulici kardinala Mersjea, a zatim bih prešao u *Ambasador*, *Kazanovu* ili *Veneru*, na njihove plesne podijume. Sve su ih vodili Beli Rusi. Karta za plesne dvorane koštala je od deset centi do jednog dolara, a za taj novac mogli ste cele noći da plešete s princezama ili groficama, a da ipak izađete odande s kusurom od dvadesetice.

Ne pretvaram se da sam imao ikakvih iluzija o tome kakve devojke rade na tim mestima i nisam težio da bilo koga spasavam, a ponajmanje ne neku rusku kurvu. Posle tri godine u Šangaju, smatrao sam sebe imunim na sve trikove koje devojke izvode u taksi klubovima, bez obzira na to koje su boje. Ali moj problem je, kao i kod većine muškaraca, što ne izlazimo noću da tražimo provod, već uvek u potragu za nečim što nikada ne možemo imati.

Anastazija Romanov nije bila baš nedostizna, ne na taj način, i nije se izdvajala od drugih elegantno obučениh profesionalnih igračica, s

jarkocrvenim ružem na usnama i potpeticama za stepovanje. Prišla mi je čim sam ušao i zamolila me da joj kupim čašu šampanjca. Naravno, neće joj doneti šampanjac, već hladan čaj koji neće ni taknuti. Tako se kupuje njihovo vreme, a to vreme pripada kući.

Ponekad upoznate ženu sa izvesnim kvalitetom, koji ne možete jasno da odredite, s nečim što vas privlači uprkos vašim ustaljenim očekivanjima. Pokušavate to da pripišete nekoj fizičkoj osobini; načinu hoda, boji glasa, a najčešće sjaju u očima. A Anastazijine oči bile su najtužnije oči koje sam ikada video. Čak i kada bi gledala pravo u vas, znali biste da razmišlja o nečemu drugom, kao da ispod haljine nasmrt krvari i pokušava to da sakrije. U očima joj je bio zamišljen pogled kakav se viđa kod ljudi u bolničkim posteljama, kod onih koji znaju da umiru.

O, da, bila je lepa, ali ne i lepša od stotine drugih žena koje sam u mladosti zaveo šarmom ili kupio novcem. Plavokosa, dobrog stasa, možda i malo premršava za moj ukus... I, eto – imala je najtužnije plave oči koje sam u životu video.

Nije primenjivala nikakvu tehniku, čak se uopšte nije ni trudila da me zavede. Tražila je od mene čašu hladnog čaja, a zatim je samo sedela zureći ispred sebe i pušeći cigaretu. Nije pokušavala da me odvuče u krevet, kao što su činile sve druge devojke, zbog čega su belci neženje, poput mene, i dolazili u taksi klub. Ona to stvarno nije želela.

Razumete li šta se desilo: ja uvek poželim ono što se ne nudi, što mi nije suđeno da imam.

„Hoćeš li spavati sa mnom?“, rekoh joj i to su otprilike bile prve reči koje sam joj uputio.

„Dvadeset dolara“, odgovorila je, što je bila nečuvena cena. Nisam mogao da priuštim toliko da platim pa sam pokušao da se cenjkam s njom, ali ona me je potpuno ignorisala. Nastavila je da puši cigaretu kao da me nema.

Obično bih se u takvoj situaciji povukao. Ionako u taksi klubovima nikad ne dobijate ono što platite. Devojke samo legnu i gledaju u tavanicu, razmišljaju o stanarini ili svom detetu kod kuće u Vangpuu* i samo čekaju svoj čas da završite, kako bi mogle da preuzmu sledeću mušteriju.

---

* Orig. *Whangpoa* – stari britanski naziv za reku Huangpu i sirotinjski deo Šangaja na obali, koji se nadovezivao na dokove i pristanište. (Prim. lekt.)

Anastazija

Ne znam šta me je na kraju navelo na to. Pristao sam da joj platim dvadeset dolara za ono što sam bilo gde u gradu mogao dobiti za pet.

Skinula je haljinu preko glave i pustila je da padne na pod. Zatim je samo stajala naga, sa čudnim izrazom na licu, skoro prezrivim, kao da ne može da poveruje da sam platio toliko mnogo za tako malo.

Ipak, pretpostavljam da žene ne mogu ni da zamisle šta muškarac dobija od ovakvog susreta. Mi ne kupujemo ljubav, čak ni njenu imitaciju. Mi proizvodimo sopstvenu fantaziju i ma kakvo zadovoljstvo da osetimo u tom času, sami ga stvaramo. Dopustila mi je da je gurnem na krevet, a zatim je ležala tamo dok sam uzimao ono što sam platio.

Stalno upozoravaju na takve devojke. Govore vam o njima još dok ste u školi: ko izlazi s devojka koje one rade za novac, dobiće neku bolest. Do tada sam uvek bio pažljiv.

Međutim, jedna noć s Anastazijom Romanov ostavila mi je nešto u krvi, samo što ta zaraza nije bila od onih koje mornari pokupe u lučkim bordelima. Bilo je mnogo gore od toga; u stvari, bilo bi bolje da sam skočio pod točkove tramvaja na Bandu.

Drugo poglavlje

ANASTAZIJA

Ja sam taksi devojka, to je sve što sam ja, sve što sam ikada bila. Posle nekog vremena počnete da govorite sebi: To je samo posao. Gledate u muškarca i mislite: Koliko će platiti? Nije bitno da li je debeo kao svinja ili smrdi na beli luk; bitan je novac – važno je prodati, a ne kome. Međutim, duboko u meni, ipak je bitno. Ponekad noću razmišljam o nekom starcu, kako se znoji i grokće na meni, i želim da vrištim, želim da se bacim u reku.

Pitam se da li sam u ono drugo vreme, vreme kojeg se više ne sećam, ikada pogledala nekog muškarca i pomislila: želela bih da ga poljubim, želela bih da igram s njim. Ne zbog novca, ne zbog neke koristi, već samo zato što mislim da je simpatičan.

Kinezi su najbolje mušterije. Plaćaju mnogo samo da spavaju s belkinjom, čak i kada je to samo proterana bela Ruskinja. Pitam se da li jednog dana mogu da se otkupim odavde spavajući samo s Kinezima. Oni ne žele one prateće stvari, poput fine gospode Engleza; oni ne žele uglađen razgovor i ljubaznosti. Ponekad mislim da se ni ja ne dopadam gospodi Kinezima; nabiraju nos i zatvaraju oči kada rade ono, baš kao i ja. Međutim, posle toga može da ode prijateljima i kaže im: Tucao sam belu gospođicu. A sledeći put, kada ga beli gospodin Englez ne pusti u park ili klub, priseti se svog podviga, kao na malu osvetu, iz drskosti, za sreću.

Anastazija

Kada je ušao, nije izgledao kao da ima mnogo novca pa mu nijedna druga devojka nije prišla. Sada se pitam šta me je nateralo da ustanem i priđem; možda sam bila umorna od debelih starih Kineza i bledih debelih Engleza hladnih očiju. Ovom je pramen kose padao preko desnog oka. Imao je vrlo tamnu kosu i oči tako plave da podsećaju na vodu. Izgledao je kao da je pio, možda čak i pomalo luckasto. Nije me brinulo ako je opasan, više ne.

Dopustila sam mu da mi kupi piće, a on mi se nasmešio. Oči mu nisu bile usredsređene, a kada sam stala pored njega, osetila sam miris viskija u dahu. Govorio je engleski s jenkijskim akcentom pa sam pomislila da je on loša vest za mene – u to vreme, Amerikanci su bili strašno jeftini.

Međutim, on je pristao da plati moju cenu; nije se prepirao niti mi je govorio da sam kurva koja vredi peni, a traži dolar, kao što to neki čine. Morala sam da ga pridržavam kada samo izašli. Spotakao se u dok je ulazio u rikšu, a kada sam se i ja popela i sela do njega, dao je kuliju* adresu. Noć je bila vrela, bez zvezda, sirene sampana** odjekivale su na reci. Ništa tad nisam osećala. Radila sam to već mnogo puta.

Mislila sam da ćemo završiti u nekoj skućenoj sobici u Vangpuu, ali ne, on je stanovao u Francuskoj koncesiji, u vrlo lepoj kući, što nije bilo loše. Njegov sluga pogledao me je kao da sam ulično pseto, došlo mi je da ga ošamarim. Običan Kinez sluga, a gledao me je kao da sam žuta kurva.

Otišli smo na sprat, u spavaću sobu. Naterao me je da skinem odeću, a on je samo sedeo u tami i pušio.

„Kako se zoveš?“, pitao me je.

„Kako želiš da se zovem?“

„Nemam posebnu želju.“

„Anastazija.“

„Ruskinja, zar ne?“

Nisam želela da razgovaram: ja odradim posao, on mi da novac – volela sam da bude tako. „Šta želite?“ Klekla sam ispred njega i prešla mu noktima uz butinu. Kroz pantalone sam osetila koliko je ukrućen. Počela sam da otkopčavam dugmad.

Zgrabio me je za ruku i odmakao je. Možda će se ponašati kao ludak i istući me, pomislih. I to se već događalo.

---

* Kuli – sluga, nosač, vozač, fizički radnik. Reč je indijska, ali je s Britancima došla i u Kinu. (Prim. prev.)

** Sampan – mala kineska lađa za ribolov i prevoz robe. (Prim. prev.)

Kolin Falkoner

„Lepa si“, prošaptao je.

Naravno da jesam. Sve devojkice su lepe u mraku.

„Želim te odmah“, rekla sam mu. Nije baš lako postići da to zvuči stvarno kada ste toliko umorni da samo želite da legnete i umrete.

Namestila sam mu ruku na svoje grudi, a on me je onda podigao i odneo u krevet. Imao je lepo telo, vitko i mišićavo, i ja sam mu dozvolila da odradi posao, ali sam pazila da mi ne pocepa nove svilene gaćice i da ne ostavi mrlje na haljini. Istu haljinu moraću da nosim kroz grad i kad krenem nazad u taksi klub.

Nije trajalo dugo, a onda sam ga odgurnula sa sebe. Ubrzo je zaspao. Obukla sam se tiho. Baš kada sam htela da odem, ugledala sam njegov sako na naslonu stolice. U novčaniku je bilo sto američkih dolara i ja sam mu toliko dodatno naplatila. Bilo je to više nego što je on želeo da plati, ali ja ionako dajem mnogo više nego što moje mušterije plaćaju. Oni su davali novac samo za seks, a ja sam svaki put sa seksom morala da poklonim i delić sebe.

Stavila sam novac u torbicu i požurila niz stepenice pa kroz dvorište. Na ulici sam zaustavila rikšu i vratila se u klub da igram tango s debelim Kinezom. On mi je kupio tri hladna čaja. Te noći je gazda bio vrlo zadovoljan mojim učinkom. Rekao je da će od mene napraviti pravu taksi devojkicu.

Treće poglavlje

MAJKL

Kinezi to zovu *jena*; ne postoji reč u našem jeziku koja može da prenese značenje. To je nešto kao silovita čulna graja, vrisak svih čula. A *jena* je savršena reč da se opiše Šangaj. Tada je to bio slobodan grad, odnosno niste morali da imate pasoš da biste ušli i u njemu živeli. Zato je privlačio svakakve kriminalce, lopove, avanturiste i izbeglice.

Užasnuo sam se kada sam prvi put zakoračio na Band. Odjednom sve navali na vas, bukvalno vas napadne: smrad, prosjaci, vozači rikši, kloparanje tramvaja, ulični prodavci koji vas vuku za odeću; i taj miris – mešavina urina, belog luka i još nečega, nečega što nisam mogao da otkrijem šta je ni posle nekoliko godina. Možda je to samo znoj. Tokom tih prvih pet minuta na keju, video sam prizore koje nikada ranije nisam video: prosjaka s leprom, desetogodišnju Kineskinju koja mi nudi seks i mrtvaca nasred ulice, na kojeg niko ne obraća pažnju.

Platio sam previše za rikšu i nekako se smestio s prtljagom u mala kolica. Samo sam želeo da pobegnem s pristaništa, nađem hotel i sakrijem se. Dok me je kuli s nogama kao u vrapca vozio ulicom, oko mene se dešavao Šangaj, a ja sam se osećao kao dete u prvoj poseti zoološkom vrtu, koje blene u sve i ništa ne razume.

Video sam Engleze s polucilindrima kako gaze preko prljavih krpa s nagim bebama u ispruženim rukama; policajce sike* s tamnocrvenim turbanima, koji mahnito duvaju u pištaljke i mašu ka vozilima koja im prilaze; prelepe kineske devojke u tesnim kitajkama kako krivudaju kroz saobraćajnu ludnicu, egzotične i bolno lepe.

Došao sam u Šangaj da zaradim za život kao novinar. U stvari, to nije sasvim tačno – došao sam u Šangaj da pobeegnem što dalje od roditelja. U to vreme, čovek sklon životnim zadovoljstvima nije mogao da živi od novinarske plate. Srećom, ja sam imao i nezavisan prihod pošto je moja porodica finansijski podržavala moje odsustvo iz Njujorka. Jedini uslov za njihovu milosrdnost bio je da se ne vraćam dok ne odrastem. Bile su to tačne reči moga oca.

Rastali smo se u atmosferi uzajamnog prezira.

Pomogli su mi da nađem posao u novoj domovini. *Čajna pres* važio je tad za najbolje američke novine u Šangaju, a urednik Džon B. Pael bio je porodični prijatelj. Po pristupanju njegovom osoblju, dobio sam samo dva uputstva od urednika gradske rubrike: kao prvo, u izveštavanju moraš uvek isticati prestiž Sjedinjenih Država, čak i na štetu istine; kao drugo, nemoj ni pokušavati da učiš kineski, postaćeš čudan.

Iznajmio sam stan u francuskom kvartu i počeo da radim sve što je moguće da izbegnem odrastanje. Šangaj je svakako bio pravo mesto za to; Šangajci su uglavnom pušili opijum, a kada su bili čiste svesti, bavili su se iznuđivanjem, prostitucijom i kockom. U Šangaju ste mogli da dobijete sve što poželite. U mornarskim barovima u Aleji krvi, za čašu razvodnjenog piva mogli ste iza zavese da dobijete seks s dvanaestogodišnjakinjom; a u jednom hotelu iza Banda posluga je donosila heroin pravo u sobu.

Želeo sam samo da pijem, spavam s lakim ženama i ne brinem o sutrašnjici. I odlično mi je išlo. A onda sam upoznao Anastaziju Romanovu.

* * *

---

* Sik – sledbenik sikizma, indijske monoteističke religije. Prepoznatljivi su po velikom turbanu ispod kojeg kriju veoma dugu kosu, koju ne smeju da šišaju, i po dugim bradama, koje ne smeju da briju. (Prim. prev.)

Anastazija

Ne verujem u slučajnosti. Tu smo gde smo baš u određeno doba života jer je suđeno da tako bude – nema drugog razloga. Čovek propusti brod ili trajekt, zakasni samo nekoliko minuta, a brod potone i svi na njemu se udave. Po meni, to znači da mu nije bilo suđeno da tog dana umre – toliko je prosto. Ništa se ne događa slučajno.

Mislim da te noći nisam slučajno prelazio most baš kada se ona penjala na ogradu.

Popio sam više nego što je bilo dobro za mene, kao i obično, ali s dvadeset četiri godine ne mislite mnogo o tome šta je dobro za zdravlje. Bilo je dva posle ponoći i ja sam se zavalio u rikšu koja me je iz nekog taksisti kluba kući vozila mostom preko Huangpua. Zurio sam prazno preko ulice i ugledao je: plava kosa visila joj je oko ramena; zbacila je cipele s potpeticama – ostale su da leže na trotoaru, a haljinu je zadigla do kolena i penjala se na most.

Video sam kako baca novčanice u reku. Plutale su niz vodu obasjane sablasnom svetlošću grbavog meseca. Zatim je podigla ruke kao neka egzotično lepa ptica tamnocrvenog odsjaja, koja širi krila prema suncu. Ne znam koliko je stajala tako. Nekoliko sekundi. Moj kuli, koji se naprezao i dahtao ka vrhu lučnog mosta, sada je jurio niz drugu stranu i nije obraćao pažnju na duha belog đavola u crvenoj haljini.

Viknuo sam „Hej!“, ali bilo je prekasno. Ili me nije čula, ili jednostavno više ni na šta nije obraćala pažnju. Crvena svila blesnu i ona nestade.

„Stani!“, viknuh i iskočih iz rikše. Otrčao sam nazad.

Da li sam je prepoznao? Naravno da nisam. Prepoznavanje je došlo tek kasnije. Samo sam video prelepu belkinju kako skače s mosta, a moja nepromišljena, pijana reakcija bila je da skočim pravo za njom i spasem je.

Četvrto poglavlje

ANASTAZIJA

I dalje nisam sigurna kako je došlo do toga da mi se život više ne čini vrednim. Iscrpljujuće je i samo ostajanje u životu; uradi ovo, uradi ono, samo tako ćeš jesti i piti i imati gde da spavaš. A sutra sve iz početka. Jednog dana sam jednostavno odlučila da će biti lakše da to više ne radim.

Neki ljudi rekli su mi da se tako osećam jer nemam uspomena koje bi me održavale, da bih uz bolju prošlost imala za šta da se uhvatim. Možda su u pravu. Sve što sam imala bile su loše uspomene, samo debele Kineze i Engleze, koji su sa mnom postupali kao s toalet-papirom – obrišu se i zatim me bace. I ništa pre toga.

Te noći sam se osećala tako umorno, prazno i prljavo. U ruci sam imala gomilu novca, a nisam imala kuda da odem, osim nazad u taksiklub. Zato sam se popela na most, bacila novac i posmatrala kako se razvejava kao sneg u tamnu reku. Plutao je po površini, vijugajući i odlazeći s rečnim tokom, a onda je nestao s vidika.

Pomislih: Ode sve što je loše. Ode moj greh.

Propela sam se na prste, raskrilila ruke i pogledala u crno nebo. Rekla sam Bogu: Hvataj. A onda u laganom luku poleteh dole, savršeno graciozno, i u tom divnom bestežinskom trenu pomislih da mogu da letim.

Peto poglavlje

MAJKL

S obzirom na moje stanje, imao sam sreće što se nisam udavio ili zaradio neku smrtonosnu bolest. Samo Bog zna kakvu sve pogan Šangaj baca u prokletu kanalizaciju. Brzo me je otreznio šok od hladne vode pa sam shvatio kakva sam prokleta budala. Voda je bila uljasto crna, a struja vrlo jaka. Leta u Hemptonsu napravila su od mene dobrog plivača, ali ipak sam jedva stigao do nje.

Bila je nepokretno i teško breme. Pomislio sam da je možda udarila glavom u površinu vode. Zaplivao sam ka obali, prema svetlu na drugoj strani mosta. Čuo sam pištaljku i uzvike na mandarinskom. Prepoznao sam samo dve reči: *Qiu ming!* Spasi život! Bilo je samo pedesetak metara do obale, ali u mom stanju, s devojkom kao balastom, plivajući protiv snažne struje, izgledalo je kao da ima pet stotina. Bio sam potpuno iscrpljen kada sam stigao do obale. Moj kuli sišao je do reke i takođe vikao. Možda je mislio da sam skočio u reku da ne bih platio za vožnju. Neko je bio s njim i držao lampu. Kada sam stigao do obale, video sam da je to policajac sik. Verovatno je bio u patroli u blizini. Kada sam izbauljao u plićak, pružio mi je ruku i, pazeći da ne pokvasi previše uniformu, izvukao me na obalu. Podigao sam devojkicu i odneo je na kej; moj kuli je i dalje vikao na mene, a policajac je pokušavao da ga učutka. Čula su se tri različita jezika, a nijedan od nas nije znao ko šta govori.

Znate, ni tad je nisam prepoznao. Bio je mrak i kosa joj je pokrivala lice dok je povraćala na moje cipele. Uglavnom vodu. Bar je bila živa.

Seo sam na put, stavio glavu među kolena i pokušao da dođem do daha. Počeo sam da drhtim, delom zbog hladne vode, a delom i zbog adrenalina. Shvatio sam da je malo nedostajalo da se udavim.

„Šta se dogodilo, gospodine?“, upitao me je policajac sik na engleskom.

„Video sam da dama skače.“ Usmerio je lampu ka njoj. Gušila se i ležala mlitavo, pokrivena blatom i prljavštinom iz reke. Nije izgledala kao dama; jarkocrveni ruž razmazao joj se po licu; imala je samo jednu crvenu cipelu s visokom potpeticom, a druga je nestala u reci.

Pitao sam se šta, dođavola, da radim. Mogao bih da je odvedem u bolnicu, ali nije bila bolesna. Jednostavno nisam mogao da odem i ostavim je, ne nakon što sam se zamalo udavio zbog nje.

„Da li si dobro?“, pitao sam je, što je bilo izuzetno glupo.

Otvorila je oči, ali nije odgovorila.

„Šta si, dođavola, radila?“

I dalje nije bilo odgovora.

„Hoćeš li da te nekuda odvedem?“

Odmahnula je glavom.

Policajac je coknuo, beznadežno zatresao glavom kako to rade siki, kao da su svi osim njega ljudi. Mislim da zaista nije znao šta da radi s ljudim Amerikancem i poluudavljenom belkinjom, i da se iskreno nadao da ću ja odlučiti umesto njega.

I odlučio sam. Podigao sam je – bila je kao svežanj mokrih krpa – i smestio tu ludu ženu u rikšu. Rekao sam kuliju da nas vozi u moj stan na Nankinškom putu. On je i dalje vikao, mahao rukama i nije učutao sve dok nismo stigli na odredište, a ja mu za trud gurnuo dva mokra američka dolara u ruku.

Gordon me je pogledao kao da sam s ulice pokupio leš i sad hoću da ga unesem u kuću. Gordon je bio moj sluga. U to vreme nijedno belaćko domaćinstvo nije moglo opstati u Šangaju bez posluge. Bio je u noćnoj košulji, a na licu mu je bio prekor, isti kao u moga oca kada bih se kasno vraćao kući s koktel-zabava. Ja sam ga plaćao, zaboga, ali to ne biste nikad pogodili kad biste videli kako se ponekad ponašao prema meni.

Devojka se naslanjala na mene pa je sigurno pomislio da smo oboje mrtvi pijani. Obuhvatio sam je rukom i pridržavao dok sam je usmeravao prema svojoj sobi.

„*Wanchee*, dva peškira, dva kućna ogrtača!“, rekao sam mu.

Namrštio se na barice koje smo ostavili na njegovom čistom podu, ali otišao je da donese ono što sam tražio.

„Bolje da skineš te vlažne stvari“, rekoh.

Upalio sam lampu. Prvi put sam je pogledao na svetlu. Plakala je u rikši sve vreme pa su joj oči bile otečene i crvene, a kosa zamršena preko lica, kao da je učestvovala u tuči. Ni tad mi nije palo na pamet da je odnekud znam.

„Zašto to radiš?“, rekla je.

Prvo sam prepoznao glas; mek, s ruskim ili nemačkim akcentom. Setio sam se one noći u taksi klubu, lepe plavokose Ruskinje koju sam doveo kući, nejasne uspomene na pijano teturanje, buđenje s praznim novčanikom na podu, jak mamurluk i neodređeni mirisa parfema u kupatilu.

To ne može biti ista devojka?

Provukla je ruku kroz kosu. Oko nje se na svilenom tepihu stvarala barica. „Kinezi kažu da kad neko spase nekome život, postaje odgovoran za tu osobu dok ne umre. Da li je to ono što želite?“

„Šta si radila na mostu?“

„Tražila sam izlaz iz Šangaja“, reče i spusti se na ivicu kreveta. Skupivši noge pod sobom kao golubica, sedela je tamo, poput izgubljene učenice u potrazi za poznatim putem. Shvatio sam kakvu sam ludu pretpostavku napravio. Samo zato što ste nekom spasli život, ne znači i da je ta osoba želela da bude spasena. Kao što je i rekla, da li zaista želim da prihvatim odgovornost?

„Bolje je da skineš tu vlažnu odeću“, ponovio sam.

Naravno, očekivao sam da ode u kupatilo, ili iza paravana. Umesto toga, ona je ustala, skinula haljinu preko glave, a zatim zbacila donji veš, samo bez umešnosti koju je prikazala prilikom našeg prvog susreta. Gordon je baš tada ušao i zastao na vratima gledajući netremice u nju. Kakav smo samo prizor morali biti: ja stojim, oko mojih cipela raste barica, a naspram mene lepa plavokosa devojka, naga, drhtava, mršava i bestidna.

„Hvala“, rekoh mu, istrgeh peškire i ogrtače iz njegovih ruku i zatvorih vrata.

Njena bespomoćnost pokrenula je nešto u meni. Pretpostavljam da je to bila moja prava slabost. Želeo sam da je spasem.

„Evo“, rekoš i pružih joj peškiri i ogrtač. Buljila je u njih kao da nema pojma čemu služe.

„Večeras sam želela da umrem“, reče.

„Pretpostavljam da sam onda zeznuo stvar.“

Uzela je peškiri i počela da se briše. Uхватила me je da je posmatram. „Pretpostavljam da sada želiš da spavaš sa mnom.“

„Postoje i lakši načini da se dođe do devojaka od skakanja u reku.“

Podigla je dugu nogu na stolicu i obrisala je, a zatim i drugu. Ne, uopšte nije bila stidljiva. „Možeš da spavaš sa mnom ako želiš“, rekla je kao da joj je svejedno. To je presudilo. Već tad sam poželio da se ona iskreno zainteresuje za mene.

„Prošli put koštalo me je sto dolara da spavam sa tobom. Iskoristio sam svoj mesečni dodatak za devojke.“

Bilo je to prvi put da sam video njenu reakciju. Šta je to bilo? Iznenađenje? Stid? „Da li sam i ranije spavala sa tobom?“, upitala je.

„Ne sećaš se?“

Ona odmahnu glavom: ne, ne seća se. To me je slomilo. „Muškarac voli da zna da li je ostavio dobar utisak.“

„Žao mi je“, reče ona kao da to nema nikakvu važnost.

„Šta si uradila s mojim novcem?“

„Bacila sam ga u reku.“

Počela je da suši kosu. Isuse, bila je divna na blistavoj svetlosti lampe! Kao i svaki muškarac, barem pretpostavljam da je tako kod svih, nikada se ne umorim od gledanja ženskih oblina i uvek im se čudim. Ne bih mogao da skrenem pogled čak i kad bih želeo.

Bacila je peškiri na pod i obukla bademantil. Uzdahnula je, nekako ne zbog tuge ili rezignacije, već kao da se miri sa sudbinom, kao preživeli koji se prilagođava novim i neočekivanim okolnostima. Osvrnula se kao da sobu vidi prvi put. A možda je i jeste videla prvi put. Prošli put bila je potpuno usredsređena na moj novčanik.

„Napravio si baru“, reče gledajući u pod.

Skinuo sam vlažnu odeću. Možda sam se nadao da ću uspostaviti neku bliskost među nama, ali ona se okrenu da me ne gleda. Nijednom se nije osvrnula.